

“...CERCAR... LO SIDADU... O EL TRESOR...”

Si pot semblar una manera de diure abastant insòlita, qui és que no ha mai cercat lo sidadu, o almanco somniat una volta de poguer-lo trobar?

Crec que tots sabem cosa vol diure “Sidadu”, una paraula que prenim del sard i que indica un tresor amagat en un lloc que ningú coneix, i que doncs ve descobert casualment, o que coneix solament qualcú i que però conserva gelosament el secret. Quant hi sigui de realitat en el fet del sidadu no l’ sabem, però de segur la fantasia corri a tot arreu. Ja al temps passat, la fantasia popular contava de algunes persones que s’eren fetes improvisament riques, i l’única explicació plausible que se donava la gent era perquè havien trobat lo sidadu. Podia mancar en aquestes rondalles l’Alguer? Podia mancar en les rondalles de l’Alguer, un conte sobre un qualqui sidadu? Manco al diure, manco per sombra!

Descobrim la nostra “història” algueresa del sidadu ben difusa i coneixuda ja als primers del 1800. Se recontava, doncs, que els Hebreus, primer de deixar l’Alguer, catxats dels regnes d’Espanya al 1482, havien amagat en qualqui lloc el consistent tresor de la comunitat. I en tants temptaven, també ellos de amagat, de cercar i de trobar aquest tresor. És lo famós “sidadu” de la comèdia de Gaví Ballero, que se intitula precisament “Lo Sidadu”, que presenta,

en clau irònica, com una de aquestes “recerques” a la iglésia de Santa Creu, l’antiga sinagoga hebraica, és acabada en befa, perquè en canvi del tresor havien trobat un bací. És una bella rondalla que a l’Alguer tots coneixen, i transformada en una de les comèdies musicals que han tengut més succès.

Tornant a la nostra manera de diure, volem posar en evidència com sem, a voltes, portats a creure a certes rondalles que altre no són que lo fruit de la fantasia popular ben recamades a tal punt d’ésser quasi creïbles; per això quan veïeuen calqui persona que de pobra diventava rica se dieva, irònicament, que havia trobat lo sidadu. Seguiven naturalment tants “baturelluminis” “comentaris irònics i malignes” i cadaú, passant de boca en boca, hi posava naturalment també los flocs.

Però, demanem-mos si i quant és canviat d’aquell temps antic als nostres dies? És ver, primer anaven cercant amb pales i pics excavant paviments i parets de calqui palau o iglésia.

Avui lo món és ple de contes modernitzats però símls, tots cerquem lo sidadu, tantes són les temptacions oportunistes, el joc dels números, grata i vinci i tantes altres loteries, és una manera nova de cercar lo sidadu, somniant de poguer un dia vincir.

Així com tants altres, per exemple, pensem a tants concursos

que la televisió cada dia mos propon: “espectacles” on joves, dones i homes, se posen en joc per devenir rics i famosos, costi lo que costi, basta veure la quantitat de joves que se presenten quan fanen les seleccions (acompanyades de les mares), naturalment, pels tants concursos de bellesa.

No és per fer los moralistes, per caritat, però és evident que havem perdut lo sentit de la mesura, per no diure altra cosa, i no s’acabariva més a portar altres exemples, per arribar a la conclusió que en tants, també avui, en l’època de la gran modernitat, “cerquen lo sidadu” és a diure, cerquen de devenir rics sense massa empodes.

Vito Loy